

Norvégia és Finnország tetején

MAKLEIT LÁSZLÓ
(szöveg és kép)

Skandináv „képeslap”

Dániához hasonlóan Norvégiában se ott keressük a legmagasabb csúcsot, ahol néhány éve állt. No, arra azért senki ne gondoljon, hogy a hegy – megunva a sok turistát – egyszerűen odébbállt volna, nem is arról van szó, hogy rosszul határozták meg az egykori aranyérmes, a Glittertind méretét. Az ok a klímaváltozás, aminek köszönhetően a hóval fedett, de sziklás tetejű Galdhøpiggen, a jelenlegi első helyezett őrzi 2469 méteres magasságát, míg a gleccserrel fedett szomszédvár a jég olvadása miatt már négy méterrel alacsonyabb, és sziklaszintje további 13 méterrel lejjebb, 2452 méteren fekszik.

Amennyiben mindkét csúcsra szeretnénk felkapaszkodni, a legjobb Spiterstulen felől indulni, így a két mászás között nem szükséges újabb szálláshelyet keresni – esetleg ugyanazon napon, egymást követően megmászhatjuk őket. A Galdhøpiggen-túra másik kiindulópontja a Juvashytta hegyi hotel lehet, innen indulnak a vezetett túrák is. Aki az utóbbi lehetőséget választja, annak keresztül kell vágni a hegy lábánál elterülő lapos gleccseren, ami mászótudást ugyan nem

igényel, de a biztosítókötél használata indokolt, mert rejthet hóval fedett hasadékokat.

TÚRÁZÁS – MÉG A TÖMEG ELŐTT

A túra rövid, ezért elegendő volt reggel hétkor indulni, hogy még jóval a vezetett csapat előtt vágjunk neki az emelkedőnek. Az alsó, gleccseres szakaszon hágóvasat is kötöttünk – de ez teljesen szükségtelennek bizonyult –, majd könnyen mászható sziklás terep következett. Itt a biztosító felszerelés visszakerülhet a hátizsákba, mert a sziklák fölötti, kissé meredekebb, havas szakasz már nem gleccser, további hasadékokra nem kell számítani.

A csúcson apró büfé áll, ahol a kalóriapótlás mellett pecsétet is beszerezhetünk. Hosszan élveztük a verőfényes napsütést, ismerkedtünk a környékbeli ormokkal, amíg a vezetett mászók népes csapata el nem özönlötte a hegyet. Gyorsan átmenekültünk a közeli, 2355 méteres Keilhaus Toppra, és elnéztük a Glittertindet, melyre most már lényegesen kevesebben kíváncsiak, mint az ország – és egyben egész Skandinávia – legmagasabb pontjára, a

Galdhøpiggenre. Sic transit gloria mundi – így múlik el a világ dicsősége.

KÖNNYŰ A KERÉKPÁROST TÁNCBA VINNI

Útban Trondheim – Norvégia harmadik legnagyobb városa – felé elhaladtunk a hírhedt Trollok Fala alatt és örömmel konstatáltuk, hogy nem itt, a meredek sziklák között kell felkapaszkodni az ország tetejére. Trondheim legjelentősebb látnivalója a közel ezer éves múltra tekintő Nidaros-székesegyház, az evangélikus egyház központja. Érdeemes megtekinteni a folyóparti lábas házakat és a Kristianstenerődöt, de próbáljuk elkapni a biciklis felvonót is, lehetőleg működés közben.

Az erdő felé vezető meredek út szélén süllyesztették az úttestbe azt a sánt, melyből kis fémlap emelkedik ki. A kerékpáros ehhez a laphoz támasztja jobb lábát, ballal a pedálon áll, és a rendszer feltolja biciklistől a meredek úton. Nincs más teendő, mint leszáguldani a lejtőn, és a móka kezdődhet előlről. Bizonyára vannak, akik mindennapi útjukat szeretnék könnyebbé tenni a felvonó használatával, feltételezhető azonban, hogy a találmányt a városban tanuló több tízezer diák teszi igazán nyereségessé. A különlegességet egyelőre csak itt próbálhatjuk ki, a sikeren felbuzdulva azonban több európai város, köztük Brüsszel tervezi hasonló szerkezet építését.

KŐKORI RAJZOK ÉS MAI FOTÓK

Észak-Norvégiában több helyen figyelhetünk meg sziklába vésett kőkori rajzokat. Néhányat a Trondheim mellett fekvő Hell település közelében is láthatunk. Aki azonban az ősemlék művészetére kíváncsi, annak jóval északabbra kell utazni az Alta mellett kialakított bemutató felkeresésére. A több periódusban készült háromezer alkotás megismerését látogatóközpont és jól követhető turistaösvény segíti.

Az Altáig vezető hosszú úton jutott idő Mo I Rana mellett egy barlangi túrára, majd rövidesen átléptük a sarkkört és lefotózhattuk az első rénszarvasokat is. Kåfjordbotn közelében újra a

Norvég útviszonyok

hegyek felé vettük az irányt. Finnország legmagasabb pontja innen könnyen megközelíthető, bár jelzést nem találunk. Az anyaország felől kialakított jelzett ösvény bejárása viszont három-négy napos túrát igényel. Norvégiából a hegy lábához 27 kilométeres makadámút vezet, melynek végén tavat, kényelmes, lapos táborhelyet és milliő szúnyogot találtunk.

FINNORSZÁG TETEJE, MERRE VAGY?

Előttünk emelkedett a Halti tömbje, ennek egyik kiszögellése jelenti Finnország tetejét. De vajon melyik? Ezt egyáltalán nem könnyű eldönteni. Elsőként a tömb tetejére tetejére kapaszkodtunk fel, ahová toronyiránt kissé meredek, a két oldalon lankásabb mászóút vezet. Figyelni csak a havas szakaszon kellett, itt mély nyomokat rúgva próbáltam biztonságos utat kialakítani. A hegytetőről, amerre a szem ellátott, kisebb-na-

Vezetett „mászók”

Pihenő a norvég csúcson

Látkép útban a Halti felé

gyobb dombcskákat láthattunk. A balra fekvő terület még Norvégiához tartozik, előttünk távolabb a legmagasabb önálló finn hegy, az 1316 méteres Ridnitsohka magasodott.

A Halti 1326 méteres csúcsát a jobbra fekvő kiemelkedésen kell keresni. A domb jellegéből adódóan a sárgára festett csúcsjelzést csak akkor lehet észrevenni, amikor már az orrunk előtt áll. Mellette könyvecske, melybe 91.333–91.335 sorszámmal regisztráltuk hármunk sikeres túráját. Fent egy fiatal párral és négy idősebb mászóval találkoztunk, valamennyien finnek voltak, és a hosszabb útvonalon érték el a csúcsot. Akinek kedve és ideje engedi, sorra járhatja a közeli hegyeket. Nem a kedvünkön, inkább az időjárásról múlt, hogy az éppen elerhető esőben mi a vizes, csúszós sziklákat választottuk, amiken visszaereszkedtünk a biztonságos és szúnyogos tópartra.

A LEGÉSZAKIBB VÁROS

Ha Finnország csücskétől tovább haladunk Norvégiában észak felé, a már említett Alta mellett további két helyszínt érdemes felkeresni. Az egyik Hammerfest, ami szerényen a világ legészakibb városának mondja magát, a másik Európa legészakibb pontja, a Nordkapp. Kissé mindkét titulus sántít, Hammerfesttől ugyanis számos település fekszik – még Norvégiában is – északabbra, a város kategória pedig értelmezés kérdése. Ilyen méretű, több mint kilencezres lélekszámú településsel azonban valóban nem találkozunk északabbra. A város jelentős műemlékkel nem rendelkezik, miután 1944-ben a visszavonuló né-

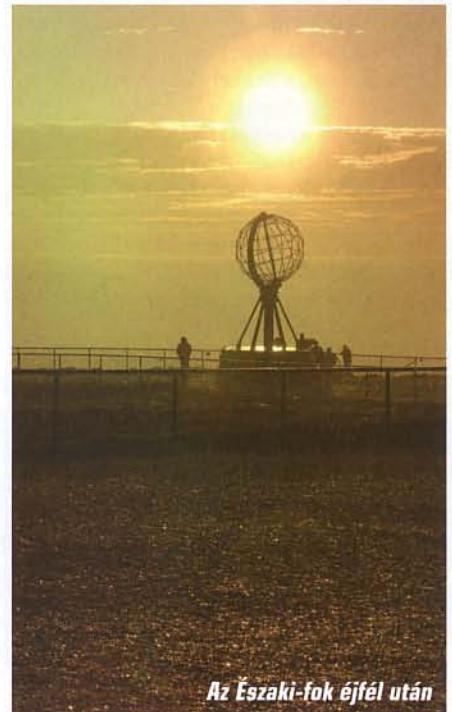
met csapatok a földig rombolták. Itt áll viszont a tíz országon átvezető Struve Földmérő Vonal kiindulópontját jelképező oszlop. A néhány figyelemre méltó, modern épület közül kiemelhető a Hammerfest-templom, festett üvegablakával.

A NORDKAPP (ÉSZAKI-FOK)

Neve Európa legészakibb pontjaként vonult be a köztudatba, az ismert sziklán tágas látogatóközpont, kiállítás és természetesen kilátó várja az érdeklődőket. A szirt azonban nem a Skandináv-félszigeten, hanem tőle északra, egy önálló szigeten emelkedik, ahová tenger alatti alagúton lehet átjutni. Ha azonban a szigeteket is számitjuk, akkor a távoli Svalbardon (Spitzbergák), esetleg a Ferenc József-földön kellett volna a nevezetes pontot kijelölni. Amennyiben a kegyes család fölött szemet hunyunk – mondván, az említett szigetek jóval északabba emelkednek ki a tengerből, a Nordkapp szigete viszont szinte hozzánőtt a kontinenshez –, akkor is van egy bökkenő. A Nordkaptól nyugatra egy lapos földnyelv, a Knivskjellodden másfél kilométerrel messzebb nyúlik a Norvég-tengerbe, ennek megközelítése azonban nehézkes és a kilátás sem mérhető az Északi-fok panorámájához. Úgy tűnik, a legészakibb pont definiálása sem könnyebb, mint annak eldöntése, hol rejtőzik Európa közepe. Az érdeklődőket ez a néhány apróság láthatóan nem zavarta. Nyáron a szirt fölött két és fél hónapon át nem megy le a nap, megfelelő időjárás esetén éjjelkor is közel nappali a világosság. Szerencsénk volt. Mögöttünk, egy

dél felől közelítő zivatar felhője alatt szivárványt, előttünk pedig jóval a tenger hullámai fölött a napkorongot láttuk. Sokan pezsgővel a kezükben várták az éjjelt, a megragadó természeti jelenség szilveszteri hangulattal párosult. A zápor éjjel után öt perccel érkezett, addig azonban elkészültek a fotók, s a pezsgőspoharak mellett a szikla is kiürült, hogy kissé megpihenjen a látogatók másnapi áradata előtt.

(folytatjuk)

Az Északi-fok éjjel után